

Vajaa kuukausi sitten varusmiespalveluksensa päättänyt Tomi Voutilainen ei kokenut armeijan uskonnollisia tilaisuuksia pakkona vaan osana Puolustusvoimien perinteitä.

Helsingin Sanomat 11.1.2004

# Kenttähartauspakko poistuu

Laillisuusvalvoja: Varusmiehiä ei saa pakottaa osallistumaan kirkollisiin tilaisuuksiin

Lasse Kerkelä HS

Minna Pölkki HS

**VARUSMIEHET** saavat tulevaisuudessa päättää itse, osallistuvatko he kirkollisiin tilaisuuksiin ja kirkolliseen opetukseen armeijassa.

Nykyisin vain kirkkoon kuulumattomat varusmiehet voivat Pääesikunnan ohjeistuksen mukaan jättää halutessaan osallistumatta jumalanpalveluksiin, maastohartauksiin ja muihin kirkollisiin tilaisuuksiin.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies Jussi Pajujoja linjaa tuoreessa ratkaisussaan, että myös kirkkoon kuuluvien varusmiesten pitää voida päättää asiasta itse.

**KÄYTÄNNÖT** vaihtelevat eri varuskunnissa. Jotkin varuskunnat noudattavat ohjetta kirkkoon kuuluvien osallistumisesta kirjaimellisesti, kun taas toiset varuskunnat eivät pakota ketään kirkollisiin tilaisuuksiin vastoin tahtoaan.

"Eri vaihtoehtojen tulisi olla vapaasti valittavissa niin, että kirkkoon kuuluva voi osallistua tai olla osallistumatta uskonnon

## Fakta

### Varusmies voi valita sotilasvalan tai -vakuutuksen

● Apulaisoikeusasiamiehen mukaan nykyinen sotilasvalan vannomiskäytäntö on hyvä esimerkki siitä, miten uskonnonvapaus voidaan turvata armeijassa.

● Kirkkoon kuulumisesta tai kuulumattomuudesta riippumatta kukin varusmies voi itse valita, vannooko hän sotilasvalan vai antaako sotilasvakuutuksen.

● Sotilasvalassa varusmies lupaa puolustavansa isänmaata "kaikkivaltiaan ja kaikkietävän Jumalan edessä".

● Sotilasvakuutuksessa varusmies lupaa saman "kunniansa ja omantuntonsa kautta". Tällöin vakuutus tehdään siis ilman mainintaa Jumalasta.

harjoittamiseen ja vastaavasti kirkkoon kuulumaton voi valita jommankumman vaihtoehdon", Pajujoja toteaa.

Pajujoja on antanut samansisältöisen kanteluratkaisun armeijan kirkollisista tilaisuuksista ja opetuksesta jo kolme vuotta sitten.

Uudessa 30. joulukuuta antamassaan ratkaisussa hän toteaa, ettei juuri mikään ole muuttunut edellisen päätöksen jälkeen.

**"Vaihtoehdon ei voi olla se, että varusmies jää tupaan lukemaan sarjakuvia."**

Kenttäpiispa Pekka Särkiö

**JOULUKUUSSA** varusmiespalveluksesta vapautunut kuopiolainen Tomi Voutilainen ei kokenut uskonnollisia tilaisuuksia pakkotamiseksi. Hän suoritti varusmiespalveluksensa Karjalan Lennostossa Siilinjärvellä.

"Koin sen ennemminkin osana Puolustusvoimien perinnettä", hän sanoo.

Karjalan Lennostossa oli noin vartin iltahartaus kerran viikos-

sa. Palvelusajan alussa ja lopussa järjestettiin varusmiesten jumalanpalvelus. Voutilaisen mukaan pappien puheet käsitelivät usein varusmiespalvelusaikaa ja sitä, mitä vaikeuksia varusmiehet voivat kohdata.

**VARUSMIESLIITON** puheenjohtaja Ville Blomin mukaan on tärkeää, että armeijassakin huomioidaan henkilökohtainen vakaumus. Kristillisyydellä on kuitenkin ollut perinteisesti vahva rooli Puolustusvoimissa.

"Tapakristillisyyden on osa kulttuuriperintöä, ja siten se on paikallaan", Blom sanoo.

"Uskon että enemmistö varusmiehistä, riippumatta omasta suhtautumisesta uskontoon, ei koe sitä ongelmana."

**KIRKKOON** kuuluvat varusmiehet osallistuvat nykyisin keskimäärin kerran kuukaudessa jumalanpalvelukseen, kenttähartoiliselle tai muuhun kirkolliseen tilaisuuteen, arvioi kenttärovasti Vesa Aurén Maavoimien esikunnasta.

Lisäksi varusmiehille järjestetään kirkollista opetusta noin kymmenen tuntia. Sen vaihtoeh-tona on elämäntarkastustiedon-

opetus, jonka laajuus vaihtelee huomattavasti varuskunnittain.

Varusmiesliiton Blomin mukaan myös uskonnollisessa toiminnassa on eroja varuskunnittain, ja sen hoito riippuu paljon sotilaspappien tavasta tehdä työtään.

"Meidän sotilaspastorimme ymmärsi roolinsa erittäin hyvin. Hän oli ennemminkin sielunhoidollinen työntekijä, joka kohteli varusmiehiä tasapuolisesti välittämättä, mikä oli heidän henkilökohtainen kantansa uskontoon", sanoo Blom, joka palveli myös Karjalan Lennostossa.

**PUOLUSTUSVOIMIEN** kenttäpiispa Pekka Särkiö vakuuttaa, että kirkkoon kuuluvat varusmiehet saavat tulevaisuudessa itse valita, osallistuvatko he kirkollisiin tilaisuuksiin.

"Silloin kirkollisen tilaisuuden vaihtoehtona pitäisi olla ohjattua elämäntarkastustietoa tai etiikkaan liittyvää ohjelmaa. Vaihtoehtona ei voi olla se, että varusmies jää tupaan lukemaan sarjakuvia", Särkiö sanoo.

Uudistuksen valmistelu vie hänen mukaansa oman aikansa, ja se on jo käynnistynyt oppituntien osalta.